

ועדה מיוחדת לפי סעיף 47 לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979

10.9.2013

לכבוד
שר הבריאות

ד"ר וחשבון לפי סעיף 47 לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש],
התשל"ט - 1979

בענין:

ד"ר בעז לב, המשנה למנכ"ל משרד הבריאות
באמצעות באת כחו, עו"ד אייל חקו מלשכת היתוצת המשפטית,
משרד התובע הראשי משרד הבריאות, ירושלים

הקובל

- נגד -

מר זאב ליטצמן ת.ז. [REDACTED]
רופא שיניים מורשה, בעל רשיון מס' [REDACTED], ע"י ב"כ עו"ד ערן קייזמן

הנקבל

1. הקובלנה -

ביום 25.7.2012, הגיש ד"ר בעז לב, המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות, קובלנה נגד מר זאב ליטצמן ת.ז. [REDACTED] רופא שיניים מורשה, בעל רשיון מס' [REDACTED] (להלן - הנקבל או הקובלנה, לפי העניין).
באותו עניין, הוגשה, ביום 5.3.2012, קובלנה קודמת כנגד הנקבל וכנגד רופא שיניים נוסף, ד"ר אלפר, שעבד באותה מרפאה (להלן - הקובלנה המקורית). בדיון הראשון, בקובלנה המקורית הוחלט, לבקשת הצדדים, לפצל את הדיון בה, כך שהדיון בעניינו של הנקבל, יתקיים לאחר שיסתיים הדיון בעניינו של ד"ר אלפר. הדיון בעניינו של ד"ר אלפר הסתיים, זה מכבר, וחמלצת הוועדה לגביו ניתנה ביום 10.9.2012 (להלן - התחלטה בתיק אלפר).

בקובלנה נטען, שהנקבל גילה התנהגות שאינה הולמת רופא שיניים מורשה כאמור בסעיף 145(1) לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979 (להלן - הפקודה). זאת, כנטען בקובלנה:

- (1) הואיל והנקבל הפעיל מרפאח חשייכת לתאגיד בלא שניתן לה רשיון, כנדרש לפי חוראות תקנות רופאי השיניים (מרפאות של תאגידים), התשנ"ג-1993 (להלן - **תקנות התאגיד**), למרות פניות של אנשי משרד הבריאות והתחייבויות של הנקבל לתקן את המצב, כנדרש לפי תקנות התאגיד;
- (2) הואיל והנקבל הציב שילוט, בניגוד לתקנות התאגיד ולמרות פניות רבות של אנשי משרד הבריאות, לא הסיר את חשלט האמור.
- (3) הואיל והנקבל לא השיב לפניות רבות וחוזרות של משרד הבריאות בעניין תלונה שהוגשה נגדו על ידי מר מ.ק. (להלן - **המתלונן** או **התלונה**, לפי העניין) ולא העביר את החומר הרפואי, כפי שהתבקש, כדי לאפשר בירור התלונה כראוי.

2. הוועדה והדיון בקובלנה -

אנו הח"מ, מונינו על ידך להיות ועדה שתדון בקובלנה, לפי חוראות סעיף 47 לפקודה (להלן - **הוועדה**).

מבין ארבעה המועדים שנקבעו לדיון בקובלנה, התקיימו שני דיונים בלבד, ביום 2.1.2013 וביום 17.4.2013. הדיונים התקיימו בנוכחות ב"כ חקובל וב"כ הנקבל. הנקבל עצמו לא חופיע בפני הוועדה, כאמור להלן.

הדיון הראשון שנקבע לדיון בקובלנה, בוטל לבקשת הנקבל. דיון נוסף שהיה אמור להתקיים בחודש ספטמבר 2012, בוטל אף הוא, בעקבות בקשה שהגיש בא כחו, אשר הודיע שבשל מצבו הרפואי של הנקבל, נמנע ממנו לחגיע לדיון וכי ללא נוכחותו לא ניתן לקיים את הדיון. לבקשה צורף אישור רפואי, לפיו הנקבל "סובל מסחרחורת כרונית" המחמירה בתנועת הראש ובנסיעות.

הנקבל עצמו לא הגיע גם לדיון שהתקיים ביום 2.1.2013, ובא כחו הודיע שנבצר ממרשו לחופיע לדיון, הואיל והוא סובל מסחרחורת חמורות, בעקבות ארוע מוחי, אותו עבר שנתיים קודם לכן, וכי לפיכך הוא אף לא עובד מזה כחצי שנה. יצוין כי באישור הרפואי שהוגש לוועדה צויין שהנקבל עבר ארוע מוחי בשנת 2008.

בדיון האמור הודיעו הצדדים, כי הגיעו לידי הסדר טיעון שלפיו, הנקבל יודה בטענות שבקובלנה, בכפוף לתיקונים בנוסח הקובלנה שעליהם הודע לוועדה והצדדים יטענו לעונש של התליית רשיון לתקופה של חדשיים. ב"כ חקובל הוסיף כי הוסכם שהסדר הטיעון יהיה מותנה בכך שהנקבל יתחייב לדאוג לכך שבתוך חודש יבוטלו כל הפרסומים של המרפאח, המופיעים באתרי האינטרנט, בהם מופיע שם המרפאח הנראה כשם של מרפאת תאגיד, וכן בתנאי שיוסר חשלט "מרפאת שיניים לייזר" שבכניסה למרפאח.

ב"כ הנקבל התחייב, בשמו של הנקבל, כי הנקבל יפעל בחתאם לחוראות משרד הבריאות, בכל הנוגע לעבודה או לשיתוף פעולה עם תאגיד, לרבות לעניין פרסום שם המרפאח. ב"כ הנקבל גם הודיע כי יעשה כל שניתן על מנת לדאוג לכך שהנקבל יופיע לדיון הבא.

דיון נוסף, שהיה אמור להתקיים כחודש לאחר מכן, בוטל עקב מחלח של הנקבל והוא אף לא נכח בדיון האחרון, שהתקיים כאמור בחודש אפריל 2013. אז הגיש ב"כ הנקבל, אישורים מרפאת משפחה ומרפאח נוירולוגית, לפיהם הנקבל סובל מסחרחורות, שבשלן הומלץ לו לחמנע מנסיעות.

בדיון האחרון, הודיע ב"כ חקובל, כי הואיל וההתחייבות שניתנה על ידי ב"כ הנקבל, לגבי פרסום המרפאח באתרי האינטרנט לא קויימה והואיל והנקבל לא חופיע גם לדיון זה, הוא חוזר בו מהסדר הטיעון, במובן זה שהוא יטען לעונש של התליית רשיונו של הנקבל לעסוק ברפואת שיניים, לתקופה שלא תפחת מחדשיים, אם כי התיקונים בנוסח הקובלנה, עליהם הודע בדיון הקודם, יישארו על כנם.

בהעדר מחלוקת עובדתית, סיכמו הצדדים את טיעוניהם לעניין העונש חמשמעתי החולם בנסיבות העניין. הוועדה בקשה, בדיון האחרון, כי סיכום טענות הצדדים יוגש בכתב ונקבע מועד לחגשת סיכומי חקובל. ב"כ הנקבל הודיע שהוא מעדיף לסכם את טענותיו בעל פה במהלך הדיון האחרון והוועדה נענתה לבקשתו ושמעה אז את סיכום טענותיו.

3. הרקע העובדתי

הנקבל, שהוא רופא שיניים מורשה, עובד במרפאה הנמצאת ברחוב אחוזה ברעננה (לחלן - המרפאה). המרפאה הופעלה על ידי תאגיד בשם "מגה גולד" שהיתח בבעלות הנקבל (לחלן - החברה). על השלט שבכניסה למרפאה נכתב "מרפאת שיניים יליזר" ושם המרפאה האמור מופיע גם על חשבוניות, משנת 2009, שהוגשו על ידי ב"כ הנקבל.

המרפאה הופעלה כאמור על ידי החברה, משנת 2000, בלא שניתן רשיון להפעלתה כאמור, בניגוד להוראות תקנה 2 לתקנות התאגיד, ובלא ששם המרפאה אושר כנדרש לפי תקנה 8 לתקנות התאגיד.

מחתכתבות שחוגשה לותעדח עולה, שאף שמשרד הבריאות חזר ודרש מהנקבל להפסיק לאלתר את פעילות המרפאה, עד שיינתן רשיון להפעלתה כאמור, ואף שהנקבל התחייב לפעול על מנת לקבל רשיון למרפאה, הוא המשיך להפעיל את המרפאה ואף לא הגיש, למשרד הבריאות, בקשה לקבלת רשיון למרפאה.

מחתכתבות תאמורת עולה כי:

ביום 31.8.2009, פנה משרד הבריאות לנקבל בדרישה להפסיק את פעילות המרפאה לאלתר, עד שיינתן רשיון להפעלתה לפי הוראות חקוקה ותקנות התאגיד. ב"כ הנקבל השיב לפנית משרד הבריאות, ביום 3.9.2009, כשהוא מציין במכתבו כי מדובר בליקוי טכני בלבד, כי בפועל המרפאה מופעלת על ידי רופא שיניים, כי אף אם נדרש רשיון להפעלת המרפאה, חדרישא לסגירתה אינה סבירה וכי אין מניעה להסדיר את הרשיון תוך כדי המשך העבודה במרפאה.

משרד הבריאות חזר ופנה לנקבל, בדרישה תאמורת, ביום 14.2.2010. ב"כ הנקבל השיב, במכתב מיום 14.2.2010, כי הנקבל נוקט בכל הפעולות הנדרשות על מנת שמרפאתו תוכר כמרפאת תאגיד וכי עד שיתקבל ההיתר הנקבל ימשיך ויעבוד כרגיל.

הנקבל נדרש לחדול ולעבוד במרפאה, במכתב נוסף של משרד הבריאות, מיום 22.2.2010, שם גם צויין, שלא הוגשו, למשרד הבריאות, מסמכים כלשהם לצורך רישוי המרפאה. בתשובה, מיום 8.3.2010, חזר ב"כ הנקבל על טענתו כי מדובר בכשל טכני במחוטו הואיל והמרפאה מופעלת באופן בלעדי על ידי רופא שיניים וכי הנקבל פתח בחליכים להכרה בחברה כתאגיד לרפואת שיניים. במכתבו מציין ב"כ הנקבל, כי הנקבל דוחה את דרישת משרד הבריאות, להפסיק את העבודה במרפאה, הואיל ולטענתו מדובר בדרישה שאינה סבירה שכן, חפסקת העבודה במרפאה תמוטט את המרפאה ואת מקור פרנסתו היחיד של הנקבל.

ביום 28.3.2010, התקיים, במשרד הבריאות, שימוע לנקבל. מסיכום השימוע עולה, שב"כ הנקבל ביקש שחות של שלושה חודשים על מנת להסדיר את קבלת הרשיון. אלא שגם לאחר השימוע לא חוגשה בקשה לקבלת רשיון למרפאה ובעקבות זאת הוצא צו לסגירה המרפאה, שנכנס לתוקף ביום 26.1.2011.

ממכתבים של משרד הבריאות, מיום 21.6.2010 ומיום 17.2.2011, המופנים לנקבל עולה, שבביקורות שנערכו בשני מועדים בחודש ינואר 2011 וכן בחודש פברואר 2011, נמצא שהמרפאה לא פעלה, אף שהשלט "מרפאת שיניים יליזר", נותר על כנו. ממכתבים תאמורים הנקבל נדרש לפעול לסגירת המרפאה ולחסרת השלט.

מדברי ב"כ הנקבל עולה, שפעילות המרפאה הופסקה בסוף חודש ינואר 2011, כי מניות הנקבל בחברת מגה גולד הועברו לבנו, בתחילת שנת 2012, כי אז גם נותק הקשר בין המרפאה וחברת מגה גולד וכי מאז המרפאה מופעלת על ידי הנקבל בלבד, כאשר בפועל הנקבל עובד במרפאה לעיתים רחוקות בלבד, בשל כך שהוא סובל מסחרחורות.

מכתב של משרד הבריאות, מיום 17.2.2011, מתייחס, מעבר לאמור לעיל, גם לתלונה, מיום 6.9.2009, שחוגשה על ידי המתלונן בהתייחס לטיפול שניתן לו על ידי הנקבל. הנקבל לא חגיב לפנית משרד הבריאות, בקשר לתלונה תאמורת, אף שמשרד הבריאות חזר ופנה לנקבל, בעניין זה, גם ביום 28.3.2011, ביום 9.6.2011, ביום 19.7.2011 וביום 2.10.2011.

ברור התלונה חתאפשר בסופו של דבר, לאחר שבמהלך הדיון בקובלנה, שהתקיים ביום 2.1.2013, מסר ב"כ הנקבל את התיק הרפואי של המתלונן, לידי ב"כ חקובל. ביום 20.5.2013, חוגש לוועדה, מכתבה, מיום 8.5.2013, של ד"ר מוטשניק מהאגף לחבטחת איכות במשרד חבריות, שבו היא מודיעה למתלונן כי בעקבות בדיקת חתיק הרפואי, נמצא שהטיפול שניתן לו על ידי הנקבל היה תקין וכי תוכנית הטיפול תאמה את מצב הפה וחשיניים.

במסגרת הטענות העובדתיות שבקובלנה, נטען גם שהנקבל קיים, במשך שנים, קשרי שיתוף בניחול חמרפאה, עם אדם שלישי שאינו מורשה לריפוי שיניים. יצויין שהקובלנה לא מייחסת לנקבל עבירת משמעת בקשר לכך וכל הידוע לוועדה, בנושא זה, נלמד מדברי ב"כ הנקבל כי מדובר בכך שאחד מבעלי המניות של חברת מגה גולד, שאינו מורשה לטיפול שיניים.

4. טענות הצדדים לעניין העונש המשמעתי -

4.1. ב"כ חקובל טען -

(א) כי לאור הודאת הנקבל, ראוי לחמליץ על עונש התליה לתקופה משמעותית שלא תפחת מחדשיים, הואיל ו -

(1) למרות פניות חוזרות ונשנות של משרד חבריות, הנקבל חמשיך לחפעיל את חמרפאה כמרפאת תאגיד ואף לא חסיר את השלט שהוצב בכניסה למרפאה בניגוד להוראות תקנות חתאגיד. זאת גם כאשר, בניגוד להתחייבויותיו, בפני משרד חבריות, הנקבל לא הגיש בקשה לקבלת רשיון למרפאה ואף עשה דין לעצמו וחודע כי בכוונתו לחמשיך ולחפעיל את חמרפאה כמרפאת תאגיד, אף בהעדר רשיון לחפעלתה ככוו.

(2) משרד חבריות פנה לנקבל בכתב, חמש פעמים במהלך שנת 2011, בקשר לתלונה, ואולם הנקבל לא התייחס לפניות ולא מסר למשרד חבריות את חתיק הרפואי של המתלונן, כנדרש לצורך ברור חתלונה, אלא אך ביום 2.1.2013.

(3) הנקבל קיים בהפעלת חמרפאה, קשרי שיתוף עם אדם שלישי, שאינו מורשה לריפוי שיניים.

(ב) ב"כ חקובל חוסיף כי יכולתו של משרד חבריות לקיים את תפקידו כרגולטור, מותנית בשיתוף פעולה מצד אנשי המקצוע. לפיכך לדבריו, יש לראות בחומרה את חפרת הוראות הפקודה ותקנות חתאגיד על ידי הנקבל, גם לאחר שמשרד חבריות חזר ופנה אליו בדרישה להפסיק את פעילות חמרפאה ולהסיר את השלט שעליה זכר את סירוב הנקבל לחעביר, למשרד חבריות, את חרשומה חרפואית של המתלונן, על מנת לאפשר לגורם המקצועי במשרד, לבדוק את חתלונה. זאת כאשר הנקבל בחר במודע שלא למלא אחר חוראות משרד חבריות, הן בקשר לסגירת חמרפאה, הן ביחס לשילוט והן ביחס לשם חמרפאה חמופיע בפרסום של חמרפאה באתר אינטרנט.

(ג) ב"כ חקובל טען שהנקבל נמנע באופן מופגן מלחופת בפני חוועדה, בחליך זה, בלא שניתן על ידו, אף לא באמצעות בא חחו, חסבר מניה את חדעת לכך או לטענות חמופטת נגדו בקובלנה וכי דפוס חתנהגות זה, מעיד על כך שהנקבל לא הפנים את חובותיו כמי שמורשה לעסוק במקצוע בתחום חרפואה.

(ד) לטענת ב"כ חקובל, יש לדחות את טענת ב"כ הנקבל, לפיה הטענות חמועלות נגד הנקבל מתייחסות להתנהלותו בעבר ולחפרת חוראות חוק שחשתימו, משלא חובאה ראייה לכך, מה גם שתכליתו של החליך חמשמעתי אינה לאכוף ביצוע כללים ונהלים או חסדרת רישוי למרפאות, אלא חגנה על טובת חמטופלים וחנוזקקים לשירותי רפואה, על כבוד המקצוע ואמון חציבור במטופלים. זאת גם בחנתן שהנקבל לא תיקן את דרכיו, אף שניתנו חודמנויות רבות לחשות כן עד שחוגשה חקובלנה, וכאשר, במהלך חדיון בקובלנה, עלה שהנקבל ממשיך בפרסום שירותיו חרפואיים ברשת האינטרנט תוך מצג שוא,

כפי שעשה בעבר. לפיכך לטענתו, לא יהיה זה סביר, להסתפק בעונש התליה סמלי.

ב"כ הקובל טען, שהצהרת הנקבל שניתנה באמצעות בא כחו, כי הוא לא פועל עוד במסגרת חברת מגה גולד, אינה יכולה לשמש כטיעון מקל לעניין העונש המשמעותי, בחנתן שפניות משרד הבריאות החלו עוד בשנת 2009. אף אם הנקבל חדל מחפזת הדין, מדובר בהתנחנות שערורייתית, שאינה מכבדת את מקצוע הרפואה ופוגעת באופן משמעותי באינטרס הציבורי, שהוא השיקול העיקרי לעניין אמצעי המשמעת החולם את עבירת המשמעת. לעניין זה הפנה ב"כ הקובל לדברי כב' הנשיא שמגר בעניין אליהו¹.

כך, לטענת ב"כ הקובל, יש לדחות גם את הטענה לפיה הנקבל שיתף פעולה עם משרד הבריאות באמצעות בא כחו. שיתוף פעולה משמעותי, בנסיבות העניין, הסרת השלט שחוצב במרפאה, הפסקת הפרסומים באנטרנט והסדרת רשיון חמרפאה כמרפאת תאגיד, או מעבר להפעלת חמרפאה כמרפאה שאינה מרפאת תאגיד. הנקבל לא פעל על מנת לתקן את הליקויים, מעבר למתן תשובות בכתב שניתנו על ידי בא כחו אשר דחו את דרישות משרד הבריאות וגרמו למשיכת זמן, תוך המשך פעילות לא חוקית.

(ח) ב"כ הקובל טען, שהנקבל פגע במתלונן בכך שמנע את בירור תלונתו, כי בכך הנקבל פגע בתדמית הראויה של מקצוע הרפואה ובאמון הציבור במקצוע הרפואה. לטענתו, התנהלות הנקבל מנעה פיקוח אפקטיבי וממשי של משרד הבריאות על ציבור הרופאים, וכן ברור טענות בדבר רשלנות או אי סדרים בהתנהלות רופא במרפאתו. לדבריו, התנהלות כאמור, אם תחפוף לנורמה בקרב רופאים כדרך לחבטיח את המשך עיסוקם, עלולה לגרום נזק רב למערכת הבריאות, לאמון הציבור בה ולכלל הציבור הזנק לשירותי הרפואה.

(ו) ב"כ הקובל חוסיף שהתנהלות הנקבל, כנטען בקובלנה ובמהלכו של חליך זה, לא מתיישבת עם תכונות האופי והרמח המוסרית הגבוהה הנדרשת ממי שמורשה לעסוק בתחום הרפואה, על מנת להצדיק את אמון הציבור במערכת הרפואה.

(ז) ב"כ הקובל הפנה, לעניין השיקולים בקביעת העונש המשמעותי, להחלטות שניתנו בעניינו של ד"ר גיא קיסר, בעניינה של ד"ר לילה גולדמן ובעניינו של ד"ר יחיאל זיו.

4.2 ב"כ הנקבל טען-

בנסיבות העניין ולאור העונש המשמעותי, עליו המליצה חוות הדעת, בהחלטה בתיק אלפר, העונש המשמעותי הראוי יהא בחתליית רשיונו של הנקבל, לתקופה של חדשים. זאת לטענתו גם הואיל ואין מקום להחמיר בעונשו של הנקבל, באופן משמעותי, לעומת העונש שעליו המליצה חוות הדעת בהחלטה בתיק אלפר.

ב"כ הנקבל התייחס תחילה לכך שהנקבל לא הופיע בפני חוות הדעת. לדבריו רופא יכול להיות מיוצג בחליך משמעותי על ידי עורך דין ואין הוא חייב להופיע בדיון בעצמו, מה גם שבמקרה זה חנימוק לכך שהנקבל לא הופיע בפני חוות הדעת הוא רפואי. מעבר לכך, הנקבל הוא אדם מבוגר בן כ- 55 וחוא מאוד מתקשה להתמודד עם הצורך להופיע בפני ועדת משמעת.

ב"כ הנקבל טען, שהנקבל לא זלזל במשרד הבריאות ושיתף פעולה עמו, מתחילת הדרך, עוד בשנת 2009 באמצעותו, כאשר כל הפניות של משרד הבריאות, בקשר להפעלת חמרפאה, זכו לתשובה באמצעותו וחוא אף נטל חלק גם בשימוע שנערך לנקבל. לדבריו הנקבל פעל כנדרש, כאשר סגר את חמרפאה, בהתאם לחוראות צו הסגירה. ב"כ הנקבל חוסיף שהנקבל היה מודע להסדר

¹ ע"א 412/90 אליהו נ' שר הבריאות

הטיעון, שעמד על הפרק במהלך הדיון בקובלנה ולכך שהוא צפוי להתליית רישיונו לעסוק ברפואת שיניים לתקופה של חודשיים.

ב"כ הנקבל עמד על כך שבסח"כ מדובר בכך שבעבר המרפאה הופעלה על ידי תאגיד, כי כיום המרפאה מופעלת כמרפאה רגילה של הנקבל, כפי שעולה מקבלה שהוצגה על ידו כדוגמא. לטענתו, גם אם יכול להיות שבפרסומים באתר האינטרנט המרפאה מופיעה עדיין בשם: מרפאת שיניים לייזר, הנקבל אמור לפעול על מנת לשנות זאת ולחבירה שמדובר בכך שבמרפאה נעשה שימוש בטכניקה של לייזר לניקוי שיניים, שזו ההתמחות של הנקבל.

ב"כ הנקבל טען ששלט המרפאה, שהנקבל נדרש לחסיר, הוסר בסופו של דבר, אף שהוא מודה שהנקבל לא עשה כן, במשך תקופה ממושכת, למרות דרישות משרד הבריאות.

ב"כ הנקבל הוסיף וציין כי הטענה בדבר קשרי שיתוף עם מי שאינו מורשה לריפוי שיניים, מתייחסת לאחד מבעלי המניות בחברת מגה גודל.

ב"כ הנקבל הוסיף וטען שבסופו של דבר, התיק הרפואי של המתלונן נמסר למשרד הבריאות, גם אם נכון שהנקבל לא הגיב, במשך תקופה ארוכה, לפניו משרד הבריאות בקשר לתלונה.

5. המלצת הוועדה -

חקובלנה, המייחסת לנקבל התנחנות שאינה הולמת, מתמקדת בהתנהלות הנקבל בשני הקשרים:

האחד - הפעלה של מרפאה וכן חצבת שילוט במרפאה, בניגוד להוראות הפקודה ותקנות התאגיד. זאת גם לאחר שמשרד הבריאות חזר והתריע בנקבל, שעליו לחפסיק את פעילותו במרפאה, כל עוד לא ניתן רישיון להפעלתה;

השני - התעלמות הנקבל מפניות, חוזרות ונשנות, של משרד הבריאות, בהתייחס לתלונה שהוגשה בקשר לטיפול שיניים שניתן על ידי הנקבל למתלונן.

הפעלת המרפאה בניגוד להוראות הפקודה ותקנות התאגיד -

סעיפים 3 ו- 3א לפקודה, קובעים לענייננו, לאמור:

3. "א) מי שאינו מדרשה לריפוי שיניים לא יעסוק בריפוי שיניים ולא יתחזה, במפורש או מכללא, כעוסק בריפוי שיניים או כמובן לעסוק בו..."

3א. (ג) האמור בסעיף 3 אינו בא לסנוע ... מתאגיד אחד, לפתוח, להחזיק או לנהל מרפאה שיניים שבה עוסקים בריפוי שיניים אנשים המדרשים לכך לפי פקודה זו, ובלבד שנתקבל לגביה רשיון מאת המנהל אם לא הופסד מכך בתקנות לפי סעיף קמן (ב); המרפאה תהיה בחשונחתו וזחח פיקוחו של רופא שיניים אחראי..."

סעיף 3א האמור מסמך את שר הבריאות לקבוע, בין היתר, תנאים שיש לקיים במרפאות "כדי להבטיח מתן שירותי ריפוי שיניים ברמה נאותה", דרכי פיקוח על מרפאות, כמו גם חוראות לעניין מינוי רופא שיניים אחראי למרפאה חמופעלת על ידי תאגיד.

הכללים וחוראות לעניין זה נקבעו בתקנות התאגיד. שם נקבע, בין היתר:

בתקנה 2, כי: "תאגיד לא יפתח מרפאה שיניים, לא יחזיקה ולא ינהל אלא אם כן קיבל לגביה רשיון מאת המנהל ובהתאם לתנאיו."

בתקנה 8 נקבע, בין היתר, כי הרשיון ישא את שם המרפאה כפי שאישר מנכ"ל משרד הבריאות ובתקנה 17 נקבעו הפרטים שאותם חותר לציין בשלט המותקן מחוץ למרפאה.

תקנה 13 קובעת, בין היתר, כי מרפאת תאגיד "תהיה מסורה לניהולו המקצועי, להשגחתו לאחריותו של רופא אחראי שאישור המנהל", ותקנה 14 קובעת תנאים למינוי רופא שניים כרופא אחראי, בהתאם להקף הפעילות של המרפאה.

סעיף 46 לפקודה קובע לאמור:

"46. מורשה לריפוי שיניים המתקשר קשרי חבר או קשרי שותפות לעיסוק בריפוי שיניים עם אדם שאינו מורשה לכך. או המסייע לאדם שאינו מורשה לכך לבצע כל פעולה של עיסוק בריפוי שיניים הדרושה שיקול דעת או מיזמות מקצועיים - לסעם פעולה של שינוי הפתלת לפי סעיף 5 - ידאוו לענין סעיף 45 כאדם בהתנהגות שאינה הולמת את המקצוע."

מחאמור בסעיף 3א(ג) לפקודה, שמכוחו הותקנו תקנות התאגידים, כמו גם מהאמור בדברי החסבר לגרסתו המקורית, כסעיף 3(ג) לפקודה, עולה שהוראותיו נועדו להסדיר את העיסוק בריפוי שיניים במסגרת מרפאות שניים של בתי חולים, קופות חולים ותאגידים אחרים, על מנת להבטיח כי במרפאות כאמור ינתנו שירותי ריפוי שיניים ברמה נאותה. זאת לאור הצורך לוודא שמרפאות השיניים יופעלו לאור שיקולים מקצועיים ורפואיים, גם כאשר מדובר במרפאה המופעלת על ידי תאגיד, אשר יכול שבין החברים בו, יהיה גם מי שאינו מורשה לריפוי שיניים. לאור מטרה זו נקבע בסעיף 3א(ג) לפקודה, בין היתר, כי מרפאה כאמור תתנהל תחת פיקוחו ואחריותו של רופא שיניים מורשה, וכן נקבעו, בתקנות התאגידים, חוראות בדבר הניהול המקצועי של מרפאות תאגיד כמו גם דרכי הפיקוח על פעילותן.

אין חולק שהנקבל עבד, במשך שנים, במרפאת לייזר שהופעלה על ידי חברה, שהיתה בבעלותו, אף שלמרפאה לא ניתן רשיון כנדרש, לפי תקנות התאגיד, כאשר בכניסה למרפאה חוצב שלט "מרפאת שיניים לייזר" שלא ניתן לו היתר לפי התקנות האמורות וכי לפיכך מדובר במרפאה שפעלה בניגוד להוראות הפקודה ותקנות התאגיד שחותקנו מכחה.

הנקבל פעל כאמור, משנת 2000, הוא חמשך להפעיל את המרפאה, בניגוד להוראות הפקודה והתקנות האמורות, במשך שנה ויותר, גם לאחר שמשרד חבראות דרש, בשנת 2009, שפעילות המרפאה תופסק עד שיוסדר רישיון להפעלתה. זאת כאשר פניות חוזרות ונשנות של משרד חבראות, בדרישה לסגור את המרפאה, נענו על ידי הנקבל בסרוב ואף שהנקבל חזר וחתחייב, באמצעות בא כחו, להסדיר את קבלת רישיון למרפאה, לא חוגשו על ידו מסמכים כלשהם כנדרש לקבלת רישיון.

במאמר מוסגר יובחר, כי כאמור בחחלטת בתיק אלפר, משרד חבראות פנה בדרישה לחדול מלעשות שימוש בשם "מרפאת לייזר" ולהסדיר את רישוי המרפאה כמרפאת תאגיד, עוד לפני שנת 2007. ב"כ חקובל, שייצג את מר אלפר בחליך שהתקיים בעניינו, כי פניות משרד חבראות לד"ר אלפר, בתקופה שקדמה לשנת 2007, נבעו מכך שהנקבל מסר למשרד חבראות מידע מטעה, כאילו ד"ר אלפר היה הבעלים של המרפאה. דא עקא, שבהליך זה, ב"כ חקובל לא טען אלא שהפניות לנקבל, בנושא זה, חתלו רק בשנת 2009. גם אם כך, העולה מן האמור הוא שהנקבל חפעיל את המרפאה, בניגוד להוראות הפקודה ותקנות התאגיד, במשך כ - 11 שנים והוא המשיך לעשות כן, למעלה משנה לאחר שמשרד חבראות פנה אליו, בשנת 2009, בדרישה להפסיק את פעילותו במרפאה.

נבחר כי לא מצאנו בטענות ב"כ חקובל, חסבר כלשהו להתנהלות האמורה של הנקבל ומשחנקבל לא הופיע בפנינו, לא ניתן היה ללמוד מפיו מה עמד ברקע העובדה שהוא נהג, במשך שנים, לחפר חוראות מופרשות של הפקודה ותקנות התאגיד, ובניגוד לדרישות מפורשות של משרד חבראות. זאת מעבר למה שציין ב"כ חקובל במכתביו, כי סגירת המרפאה כרוכה בפגיעה במקור פרנסתו של הנקבל. טענה זו בעייתית על פניה, שהרי אילו פעל הנקבל כנדרש על פי הדין, מתחילה לא היה מקום להפעלת המרפאה, קודם שניתן לה רישיון.

יכולתו של משרד חבראות למלא את תפקידו ולפקח על הפעילות הנעשית בתחום הרפואה, בעיקר תחום רפואת חשן, המבוצעת במרבית המקרים במרפאות שאינן פועלות במסגרת מוסד רפואי חיררכי, כגון: בית חולים, מותנית, במידה רבה, בשיתוף פעולה של אנשי המקצוע המורשים לעסוק ברפואה, עם משרד חבראות.

בי"כ הנקבל טען כאמור כי יש לראות בנקבל כמי ששיתף פעולה עם משרד הבריאות, בהנתן שהוא השיב, בשם הנקבל, על כל המכתבים של משרד הבריאות, בהנתן שהנקבל ואף בא כחו הופיעו לשימוע שהתקיים במשרד הבריאות ובהנתן שהנקבל ציית לצו הסגירה.

אינו סבורים שניתן לראות בנקבל כמי ששיתף פעולה עם משרד הבריאות. פשיטא שרופא שיניים המפעיל מרפאה בניגוד להוראות חוק מחייבות, אינו משתף פעולה עם משרד הבריאות חממונה, בין היתר, על הפיקוח והבקרה על פעילותו של מרפאות שיניים ורופאי השיניים. רופא שיניים הממשיך לנהוג, בתחום פעילותו המקצועית, בניגוד לדרישות חוזרות ונשנות של משרד הבריאות, שניתנו במסגרת הסמכות שהופקדה בידיו, אינו משתף פעולה עם משרד הבריאות. לא מדובר, במקרה זה, בכשל נקודתי, אלא בהפרה מודעת ומתמשכת של הוראות חוק, שנועדו להבטיח מתן טיפול רפואי נאות לציבור ולמנוע ממנו נזק. הנקבל אמנם השיב, בעמצות בא כחו על כל אחד מהמכתבים של משרד הבריאות, אלא שבתשובות אלה חזר וחודע בי"כ הנקבל, בשמו של הנקבל, כי אין לו כוונה לציית לדרישת משרד הבריאות ומאידך ולמרות הבטחותיו לעשות כן, הוא גם לא מצא לנכון להגיש בקשה לקבלת רישיון למרפאה. בנסיבות אלה צודק בי"כ הקובל בטענתו כי הנקבל לא שיתף פעולה עם משרד הבריאות, אלא עשה דין לעצמו.

התנהלות זו של הנקבל, אינה הולמת רופא שיניים מורשה כאמור בסעיף 145(1) לפקודת, היא פוגעת באינטרס הציבור בקיומו של פיקוח נאות על העוסקים בריפוי שיניים, באינטרס הציבור בשמירה על הרמה המקצועית של העוסקים ברפואת שיניים ובאמון הציבור ברופאי השיניים.

למען שלמות התמונה נציין שבי"כ הקובל טען בסיכומים, כי בגיבוש ההמלצה לעניין העונש, יש לתת הדעת גם לכך שפרסום המרפאת כמרפאת שיניים ליזר, באתר אינטרנט, נותר בעינו גם במהלך הדיון בקובלנה.

יובהר כי בי"כ הקובל מסתמך בטענה זו, על מידע שנמסר, במהלך הדיון על ידי אחד מחברי הוועדה, אשר מצא ביזמתו שקיים אתר אינטרנט, שבו מופיע שם המרפאה כ"מרפאת שיניים ליזר". דא עקא שבקובלנה לא נטען דבר בקשר לפרסום המרפאה באתר אינטרנט ובי"כ הנקבל גם לא הגיש לוועדה ראייה כלשהי בקשר לקיומו של פרסום כאמור. בנסיבות אלה לא מצאנו לנכון להתייחס לטענה זו.

התנהלות הנקבל בקשר לתלונה -

בתלונה שהועברה לחתייחסות הנקבל, מעלה המתלונן טענות חמורות בקשר לטיפול שניתן לו על ידי הנקבל למתלונן, מחן משתמע כאילו בטיפול רשלני מדובר ונטען שם, בין היתר, שהנקבל גרם למתלונן נזק בחניכיים. הנקבל לא מצא לנכון להתייחס לתלונה ואף לא העביר למשרד הבריאות את התיק הרפואי של המתלונן, אף שמשרד הבריאות חזר ופנה לנקבל, בעניין זה, חמש פעמים במהלך שנת 2011.

הנקבל מצא לנכון למסור את התיק הרפואי למשרד הבריאות, רק בחודש ינואר 2013, כשנתיים לאחר שהנקבל התבקש לראשונה להתייחס לתלונה, לאחר שהקובלנה הוגשה ולאחר שהדיון בה החל.

יובהר שלגופו של עניין, לאחר שמשרד הבריאות ברר את התלונה, לאור התיק הרפואי, לא נמצא פגם בטיפול שניתן למתלונן. ואולם גם אם כך, הנקבל בחר להתעלם מחפניות החוזרות ונשנות של משרד הבריאות, ושלא להתייחס אליהן. הנקבל כאמור לא הופיע בהליך זה ואף בטענות בא כחו, לא מצאנו חסבר כלשהו להתעלמות הממושכת והבוטה של הנקבל מפניות משרד הבריאות.

בהחלטה שניתנה, ביום 26.12.2011, בעניינו של ד"ר יחיאל זיו, נאמר בקשר להתנהלות דומה (אם כי באותו עניין הנקבל גם לא מצא לנכון להתייחס לדיון בקובלנה ואף לא היה מיוצג בדיון בה), כי: "לנקבל ניתנו הודמנויות אין ספור להגיב ולהתייחס לסענות שהושמעו בנגדו. אולם הוא בחר להתעלם מהן במחיר, לא הניב לפניות הרשויות המוסמכות, ובכך זילזל באופן מופגז ובזוהר בסדרי מנהל תקין ובאמנות התנהגות ביססיית של בן תרבות."

בהחלטה שנתנה ב - 20.10.2009, בעניינה של ד"ר לילה גולדמן, רופאת שיניים שאף היא התעלמה לאורך זמן מפניות חוזרות ונשנות של משרד הבריאות אליה בקשר

לתלונות של מטופלים ואף לא מצאה לנכון להתייצב לדיון בפני ועדת משמעת, או להתגונן בדרך אחרת מפני הטענות שהועלו נגדה, נאמר: "ד' בעובדה שהנקבלה איננה מכירה את הלכות ההתנהגות המקובלות הנדרשות מכל אדם באשר הוא, וכי כאדם וברופאה היא אוממת אחיה ופיה מלשמוע מה נסען נגדה, ומלהשמיע את דבריה, כדי להגיע למסקנה שמדובר בפגע רע, שמקו לזולת יכול להיות מדובה, ועוד נאמר שם: "עסקין ברופאה שנמזה כחשאת שלם ועליו כתוב: אני מספלת בחולים, ובחור שכואה אצור בקרבי כל הסידע החדש כדי לקבוע אם נרמתי לנוק. חרף זאת ידעו כל באי עשר שולם שלא אמסור סידע ולא אענה לאף שאלה שתופנה אלי גם אם יש בה צורך נשם תיקון המעוות". יובהר כי בעניין גולדמן, דובר במקרה תמור בהרבה מזה שבתליך זה. שם דובר ברופאה שהוגשו נגדה תלונות רבות, שרשיונה הותלה עוד קודם לכן, ובית המשפט מצא, בעניין קודם, כי טיפול שניתן על ידה היה רשלני. אף שבשתי הפרשות האמורות, מדובר בהתנהלות חמורה מזו של הנקבל, האמור בהחלטות שלעיל, נכון גם לענייננו.

המסקנה העולה מהאמור לעיל -

למשמעות המונח התנהגות שאינה הולמת שבסעיף 141(1) לפקודה, התייחס בית המשפט העליון בעניין פישמן² באמרו: "...התנהגות שאינה הולמת רופא היא זו שאינה תואמת את העקרונות המעטים בתחום העיסוק ברפואה, בין שמדובר בבכוד המקצוע, בין שעניינם ביחסים שבין רופא לחולה וכן יתר כללים אחרים, המעצבים שנים ותפישות, שראוי כי יחולו במקצוע הרפואה".

בשני ההקשרים, חן בקשר להפעלת המרפאה בלא רישיון וחן בהתעלמות מפניות משרד הבריאות, בקשר לתלונה, הנקבל גילה התנהגות שאינה הולמת רופא שיניים מורשח, משתנהלותו לא מתיישבת עם כללי ההתנהגות הבסיסיים המתחייבים ביחסים שבין רופא והרשות המוסמכת, כאשר במקרה האחד הוא בוחר לדחות את דרישותיה ובמקרה השני, הוא בוחר להתעלם מפניות חוזרות ונשנות מטעמה ובמעשה זה הוא גם נוהג בדרך הפוגעת בכללי ההתנהגות התמחייבים בין רופא ומטופל. המדובר בדפוס התנהגות בעייתי, כאשר בתקשר הראשון, ב"כ הנקבל אמנם דאג לחשיב לכל מכתבי משרד הבריאות, אך לעצם העניין, הנקבל במודע המשיך לפעול בניגוד לחוראות חוק ולדרישות משרד הבריאות ובחקשר השני הנקבל אף לא מצא לנכון להתייחס לפניות משרד הבריאות.

בהתנהלותו פגע הנקבל ביכולתו של משרד הבריאות לקיים פיקוח נאות על העוסקים ברפוי שיניים ובכך גם באנטרס ראשון במעלה של הציבור, הוא פגע באמון הציבור בעוסקים ברפואה וחרר את תאמון שניתן בו, כמי שראוי לעסוק ברפוי שיניים. התנהלות זו ראויה לגנאי והיא מחייבת עונש משמעותי משמעותי ומרתיע.

ב"כ הנקבל טען, כי גם לאור העובדה שכתיק אלפר חומלץ על חתליית רשיון למשך חודש אחד, לא יתא זה ראוי להתלות את רשיונו של הנקבל, לתקופה העולה על חדשים, הואיל ובנושא העבדה במרפאה שלא ניתן לה רשיון, אין שוני מחותי בין התנהלות הנקבל להתנהלותו של ד"ר אלפר. דא עקא שאנו רואים בחומרה רבה יותר את התנהלותו של הנקבל. זאת חן לאור התנהלותו בקשר לתלונה, וחן בחתחשב בכך שחראות שבפנינו מצביעות על כך שמעורבות הנקבל בהפעלת המרפאה, בניגוד להוראות הפקודה וחוראות תקנות התאגיד, חיתה רבה יותר מזו של ד"ר אלפר, מה גם שחנקבל לא חדל לעבוד במרפאה, אלא לאחר שהוצא צו סגירה למרפאה.

ב"כ הקובל טען שחנקבל נמנע באופן מופגן מלהופיע בפני חוועדה, בחליך זה, בלא שניתן על ידו חסבר מניח את הדעת לכך או לטענות המופנות נגדו בקובלנה וכי דפוס התנהגות זה מעיד על כך שחנקבל לא הפנים את חובותיו כמי שמורשה לעסוק במקצוע בתחום הרפואה.

ב"כ הנקבל טען מאידך, שאין לשקול לחומרה את העובדה שחנקבל לא הופיע לדיונים בחליך. זאת לטענתו הואיל וחנקבל זכאי להיות מיוצג על ידי עורך דין, וכן הואיל והנימוק לכך שחנקבל נעדר מדיוני חוועדה, הוא רפואי. ב"כ הנקבל גם חוסיף וטען, שהנקבל מתקשה לחתמודד עם הצורך לחופיע בחליך המשמעותי.

² ע"א 580/86 ד"ר עמירם פישמן נ' שר הבריאות, פד"י מא(2), 614.

כאמור בסעיף 2 לעיל, בסופו של דבר הדיון בקובלנה הסתיים בלא שהנקבל עצמו חופיע בפני הוועדה, אף שנתנו לו מספר הזדמנויות לעשות כן והדיון בקובלנה אף עוכב, לצורך זה, לבקשת בא כחו. לא למותר לציין שקשת חיה שלא להתרשם שברקע העדרו של הנקבל לא עמד מצבו הרפואי בלבד. יחד עם זאת, בהנתן שהנקבל המציא אישורים רפואיים המצדיקים ולו לכאורה את העדרו, לא מצאנו לנכון לאמץ את טענת בי"כ הקובל.

בשולי העניין, אנו מבקשים לציין כי נראה ראוי שהאחראים לנושא זה במשרד הבריאות, יתנו דעתם לשאלה בדבר כושרו של הנקבל לתפקד כרופא שיניים, לאור טענתו כי, הוא לוקה בסחרחורות המונעות ממנו לחופיע לדיון בקובלנה, אשר גם גובתה באישורים רפואיים.

בסיכום:

לאור כל האמור לעיל, אנו ממליצים במניך, כבוד השר, כי תתלח את רשיונו של הנקבל לעסוק ברפואת שיניים, לתקופה של ארבעה חדשים.

ע"י רוני חורן
נציגת היועץ המשפטי
לממשלה

ד"ר מאיר אדום
נציג הסתדרות רופאי
השיניים

ד"ר דן דלל, יו"ר